N. d. 0,50

Poštarina plaćena

Marijin Trsat

VJESNIK SVETIŠTA

GOD. I — BROJ 3 RIJEKA, LISTOPAD 1967.

Hostija iz Čenstohove za Trsat

GLASOVITA SLIKA MAJKE BOŽJE
KOJU POLJACI ČASTE
U SVOM NARODNOM SVETIŠTU
NA JASNOJ GORI
U GRADU ČENSTOHOVI.
TO SVETIŠTE JE UJEDNO I SRCE
POLJSKE KATOLIČKE I NACIONALNE
SVIJESTI.
U NJEMU SU POLJACI SLAVILI
PROŠLE GODINE
TISUĆGODIŠNJICU
SVOGA POKRŠTENJA

4130

Još su nam živo u sjećanju prošlogodišnje svečanosti poljskog naroda — tisućugodišnjica pokrštenja. Čenstohova, Marijin grad, bio je žarka čežnja u srcu svakog Poljaka. Pred slikom Djevice sa crnim licem sakupilo se do pola milijuna vjernika. U Čenstohovi, na Jasnoj Gori sagradio je knez Vladimir Opolski samostan i crkvu gdje stoluje Marija, Majka i Kraljica Poljske. Ovo svetište postaje i vjersko i nacionalno središte čitavog naroda. Poljska povijest započinje i razvija se himnom ljubavi prema Gospi...

I mi — slaveći šestogodišnjicu kako posjedujemo sliku Majke Božje koju nam je poslao Papa Urban V — htjeli smo se još jače povezati s Marijinim svetištem u Čenstohovi kao i s bratskim poljskim narodom. Očekivali smo dolazak njihovih predstavnika za Veliku Gospu. Nisu došli. Nisu mogli doći. Očekivali smo ih za Malu Gospu. I opet im nije uspjelo dobiti dozvolu za dolazak.

Ali ljubav je ustrajna i domišljata!

Poslali su nam bijelu hostiju. Poslali su plod zlatnih klasova svojih njiva, svojih beskrajnih ravnica... Poslali su plod natopljen molitvom i uzdasima; krvlju i žuljevima; znojem i umorom; ljubavlju i vjernošću prema Bogu i domovini.

Zaželjeli su da se tom hostijom služi Euharistijska žrtva na Malu Gospu i tako očituje i pokaže njihova prisutnost na našoj proslavi. Kako da im u tome ne udovoljimo!

Pontifikal je služio biskup preuzvišeni g. Josip Pavlišić. Za vrijeme propovijedi iznio je vjernicima tajnu hostije koju će posvetiti, ali i sve nas iznenadio još jednom tajnom. Pokazao nam je krunicu koju je dobio iz Čenstohove i na koju najradije moli i slavi Gospu. Nije li već i tim znakovima dan i raspored za čitavu propovijed? Biskup je samo dalje razvija i produbljuje. Slavimo rođenje Blažene Gospe. Ona je bezgrešna. Ona je sva predana u službu Božjih planova i zato Svemogući stavlja u čašku tog najljepšeg cvijeta ove zemlje blago neba — Božjeg Sina. Smisao života jest u tome da rodi i odgoji Velikog Svećenika — Isusa Krista. Preuzvišeni apelira na majke, na roditelje da nasljeduju kreposti nazaretske Djevice. Opaža se i kod poljskog i kod našeg naroda da duhovna zvanja, a pogotovo svećenička, niču i razvijaju se samo ondje gdje postoji ljubav prema Gospi i Euharistiji. Marija vodi duše do Isusa. Ondje gdje se razvija pobožnost prema Mariji pronaći će Gospa načina da u obiteljima, da u dušama porodi i odgoji duhovna zvanja. Svakim danom sve više uviđamo da samo po Mariji dolazimo do Isusa, da se samo po Mariji dolazi do Isusovih učenika, službenika — do svećenika. Naš ih narod nema još dosta. Čekaju još mnoge župe, mnoga djeca, mnoge duše. I biskup završava — zato smo i došli zamoliti Trsatsku Gospu da nam izmoli takovo nasljedovanje njezinih kreposti da se Svemogući smiluje i pošalje mnogo radnika u svoju duhovnu žetvu... u svoj duhovni vinograd. Budemo li prava Marijina djeca, posve je sigurno da se ona neće oglušiti na naše molitve jer ona je naša Majka. ona je Majka Crkve.

U biskupovim rukama polako se uzdizala bijela hostija, sada Euharistijski Krist pod prilikama kruha, ali zar nije tu sada kucalo i srce katoličke Poljske uz Srce Božjeg Sina? Kako jednostavno, a opet tainstveno povezuje ljubav prema Mariji i sakuplja ljudsku djecu oko Božjeg Sina, oko našeg Gospodina Isusa.

I mi smo pokušali nasljedovati domišljatost naše braće iz Čenstohove. Poslali smo im vino za Euharistijsku žrtvu. To je plod naših vinograda, našeg sunca, našeg znoja, naše vjere i ljubavi.

Hvala Gospi koja nas tako snažno ujedinjuje u svome Sinu u našem prvom i apsolutnom VELIKOSVEĆENIKU!

Urednik

Povijest koja se ne smije registrirati

Povijest jednog svetišta nije ništa drugo nego povijest milosti koju je Bog vezao uz jedno određeno mjesto posvećeno nekim izvanrednim događajima nadnaravnog karaktera. Ova izvanrednost je osobito za velika svetišta redovita. Prema tome govoriti o povijesti jednoga svetišta isto je što i govoriti o redovitim i izvanrednim Božjim milosnim zahvatima u tom svetištu. Svako svetište ima svoju određenu povijest u kojoj je bitno ono unutarnje strujanje milosti, a ono drugo, izvanjsko samo je utoliko vrijedno ukoliko je vidljivo očitovanje tih milosnih zahvata Božjih. Zato je za razumijevanje povijesti jednog svetišta potrebno imati posebno duhovno osjetilo, potrebno je imati oči vjere kojima se može nadnaravno gledati.

Ono što se ove godine — kao rijetko koje godine do sada — događa u Marijinu svetištu na Trsatu iznenađuje i zbunjuje mnoge. Ne razumiju kako je to moguće i što je to da tako neodoljivo privlači toliki svijet! U svojim samo zemaljskim kategorijama mišljenja ne pronalaze rješenja i odgovora. Ali svejedno vide ono izvanjsko, zapažaju samo ono sporedno i to ih zbunjuje zato jer ne vide ono glavno!

Duhovna povijest Marijina Trsata registrirana je na različite načine. Nju ispisuju hodočasnici svojim molitvama, pjesmama, pobožnošću; svojim suzama možda negdje u kutu bazilike; svojim krvavim koljenima na kojima obilaze oko oltara na kojemu se časti Marijina čudotvorna slika; svojom pokorom svake vrsti: podnošenjem napora od pješačenja, puto-

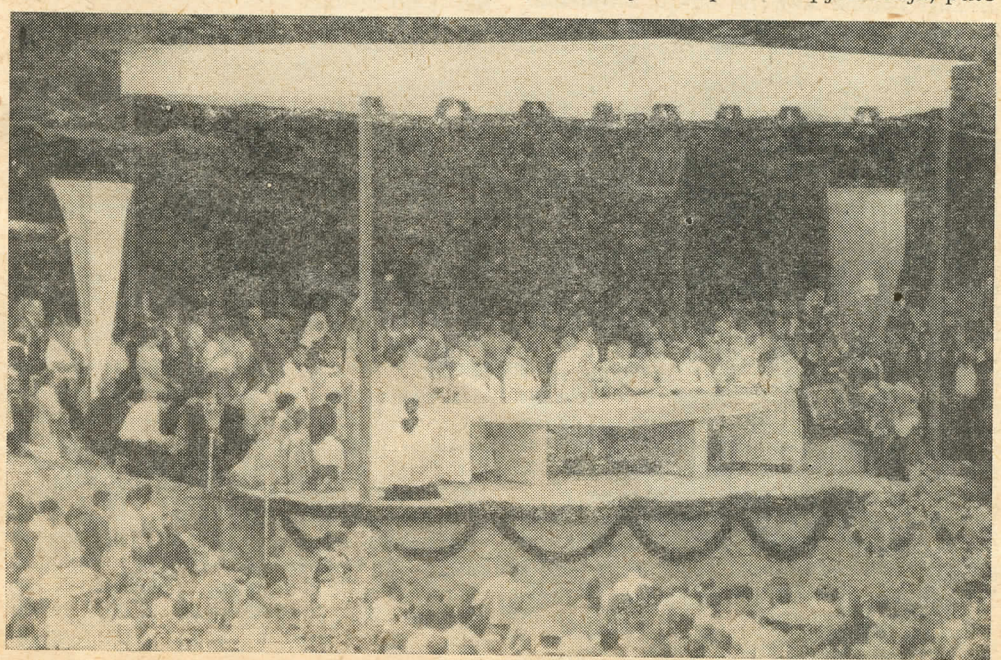

POGLED NA OLTAR UKRAŠEN ZASTAVAMA I SLIKOM TRSATSKE GOSPE ZA VRIJEME PRETVORBE

vanja, nespavanja, možda katkada gladi i hladnoće. Kao izvanjska dokumenta uslišanja, ozdravljenja i čudesa nalaze se u svetištu različiti pokloni, zavjetni darovi koji redovito nemaju neke osobite umjetničke vrijednosti, nego je sva njihova vrijednost što su dar ljubavi, zahvalnosti i žive vjere u ono duhovno bogatstvo što su ga primili po zagovoru milosne Gospe trsatske.

Mnogo je toga, međutim, pokopano smrću onih koji su svoju primljenu milost sačuvali samo u svome srcu. Mnogi još uvijek žive čuvajući u srcu zahvalnost radi primljene milosti i nikome o tome ne govore. Ovih je — možemo reći — daleko više nego onih koji su osjetili da moraju svoju sreću i drugima saopćiti.

Ali postoji jedno područje milosti čija se povijest također ispisuje ovdje u prolaznosti, ali ne smije biti registrirana kao ostala povijest. Njezino se objavljivanje čuva za vječnost. Rijetki su izuzetci samo kad netko svojevoljno s ovog područja želi otkriti primljenu milost. To je povijest opraštanja krivnje koja opterećuje savjesti. To su milosti primljene na Božjem sudištu milosrđa u ispovjedaonici. To je doista posebna i — možemo slobodno reći — najvažnija povijest jednoga svetišta pa tako i ovoga na Trsatu.

Sakramenat pokore sv. ispovijed redovito je sredstvo što ga je Gospodin ustanovio za naše pomirenje. To je čudo Božje milosti na koje smo mi nekako već naučili u svakodnevnoj praksi našega kršćanskog života. Ali ovdje u svetištu to postaje dvostrukim čudom. Teže je to shvatiti onome koji ne smije svoje uho prisloniti uz rešetku ispovjedaonice u našem svetištu. Ondje se doista najviše osjeća prisutnost Majke pomoćnice i zagovornice. U dijeljenju milosti oproštenja Marija se pokazuje ovdje najviše kao posrednica.

Sve to — o čemu se detaljno ne smije govoriti jer je zapečaćeno pečatom šutnje u ispovjednoj tajni — možemo izraziti u dvije rečenice. Kod jednih ispovijed na Trsatu znači ponovno otvaranje duše Gospodinu nakon dugogodišnjeg lutanja i mučnog nehaja. Kod drugih znači novi zamah na putu prema svome usavršavanju i lijetu prema Gospodinu. Tajna grijeha i zla naša je zajednička baština koja svakoga od nas nekako pogađa. Zagovorom i posredništvom Marijinim ovdje na Trsatu Gospodin potpunije rješava ovu našu nevolju.

Ne ćemo se prevariti ako ustvrdimo da je prava povijest svakoga velikog svetišta pa tako i ovoga Trsatskog većim i najvažnijim dijelom ispisana upravo ovim nepisanim dokumentima Božjega milosrđa koji se na poseban način registriraju da budu objavljeni u vječnosti. Sreći ovih ljudi umornih od puta, iscrpljenih možda nespavanjem i svim mogućim poteškoćama mora se čuditi onaj koji ne poznaje barem malo ili je nesposoban shvatiti ovu tajnu posebnih milosnih zahvata Božjih.

Pravi hodočasnik je samo onaj koji osjeća i znade da je njegova duša doživjela dodir s nadnaravnom stvarnošću i da je svojom pobožnošću i otvaranjem Bogu preko Marije ispunio jednu stranicu prave povijesti svetišta u koje je hodočastio. Takav osjećaj i takva svijest razlog su sreće i radosti koja odsjeva na licima hodočasnika.

Kornelije Šojat

Krunica i mi

Duše koje su odane pobožnosti prema Blaženoj Djevici uvijek rado mole krunicu. One osjećaju da je ova molitva Mariji neobično draga i da ih zato uvijek više približava Mariji. Sv. krunica je molitva koja je toliko srasla sa životom i pobožnošću odabranih kršćanskih duša da im se čini da bi u njihovom duhovnom životu uveo najljepši cvijet kad bi im na usnama presahnula molitva svete krunice.

I doista, molitva svete krunice posebna je molitva. Dok nam je kod drugih molitava bit i smisao njihov lako poznat već po sadržaju samih tih molitava, s molitvom svete krunice nije tako.

Krunica je vijenac, vijenac ruža, kako nam to govori njezin prvotni i službeni naziv — Rozarij. Vijenac koji je ispleten od najsvetijih molitava, od Vjerovanja, Očenaša, Zdravo Marije i Slava Ocu. Ali, premda su te molitve tako lijepe, ipak je to tek onaj vanjski, vidljivi, osjetni znak, osjetni dio molitve svete krunice. Njezina bit i sadržaj jest nešto još svetije, još savršenije: sam Isus i njegov božanski život! Dok, naime, među našim prstima klize blagoslovljena zrna krunice i dok se s naših usana rune one svete riječi koje nam samo nebo dade, dotle naša duša plovi svijetom Otajstava. Otajstva života, muke i slave Spasiteljeve jesu ono duboko duhovno more, jesu ono visoko nebesko svodovlje kuda se krili naša duša da se tu moli i nastoji da i njezin život bude što svetiji i što bliži Božjem životu.

To je smisao i sadržaj ove molitve. Molimo, dakle, ovu molitvu svete krunice kako njoj dolikuje, molimo je trajno svaki dan! Da se u toj svetoj praksi nikad ne ohladimo, da u njoj ne sustanemo, obnavljajmo tu odluku osobito u mjesecu listopadu. Taj mjesec krunice neka nam bude početni datum u molitvi svete krunice. I tako od mjeseca do mjeseca, od listopada do listopada, od krunice do smrti... Ali i — od krunice do raja!

U jeseni smo! U jeseni prirode ali i u jeseni života... Čitav naš život i nije drugo nego trajna jesen... Pa i onda dok se rumenimo od mladosti i zdravlja... Sred života u smrti smo!... Tako nam govori sveta liturgija, a tako nas uči i naša krunica.

Ali ne bojmo se! Ako smo se u životu sprijateljili s krunicom, neće nas ona ni u času smrti ostaviti! Taj sveti lanac, koji je tako često bio u našim rukama, u našim živim rukama, on će kititi i naše mrtve ruke!... Ali to i jest ono najljepše. Taj će lanac također biti i ljestve po kojima ćemo se uspeti do neba gdje je Isus sa svojom Presvetom Majkom!

Tihomil Gajšak

Oče, pa to neće nikad prestati

Susreo me jedan naš vjernik i rekao: »Tako još nikada nije bilo ovdje. Pa to neće nikada prestati. Hvala Bogu da sam prije smrti i to dočekao.«

Da. Nikada još tako nije bilo. Nekima se učinilo da će proslavom Velike Gospe opustjeti trsatske stube, da neće više zvoniti zvona na pozdrav hodočasnika, da neće više biti one nemirne užurbanosti oko ispovjedaonica, u sakristiji, u kapelici zavjetnih darova. Tako se nekima činilo, ali Marijin poziv neprestano odzvanja i njezina vjerna djeca ustrajno se odazivaju...

Spomenimo redom veće skupine koje smo uspjeli registrirati. Ispričavamo se i unaprijed molimo da nam oproste svi koji su došli u manjim skupinama i koji su radi naše zauzetosti izmakli našem oku. Marija ih je vidjela i čuva ih u svom Srcu.

— 16. kolovoz

Bili smo zauzeti ispraćajem visokih gostiju: našeg kardinala dr. Franje Sepera, provincijala bratskih provincija i drugih svećenika. Nije bilo mnogo slobodnog vremena. Vjernici su hrpimice dolazili, tražili za ispovijed, za druge usluge — bilo je to pravo proštenje. Crkva je bila posve ispunjena. Došli su oni koji nisu stigli za Veliku Gospu kao i oni koji običavaju dolaziti toga dana. No ove godine došli su u daleko većem broju. Bili su iz KOSTRENE, PRAPUTNJAKA i s otoka BRAČA.

POČETAK SVEČANE KONCELEBRACIJE PRIGODOM SLOVENSKOG HODOČAŠĆA

19. kolovoz

Subota je. Pred crkvom se opaža gibanje. Dolaze hodočasnici. Svaki vlak, svaki autobus dovozi nekolicinu. Broj sve više raste. Dolaze i veće skupine. O. Tarzicije Skenderović dovodi iz Našica četrdesetak; prečasni Ivan Žinić iz Gradeca 50; iz Vrbovca 150; iz Krapine dolazi desetak vlakom i najavljuju druge za nedjelju. Poslije podne prolazi u tihoj pobožnosti. Vjernici se ispovijedaju, obavljaju pobožnost križnog puta. Ugodno se osjećaju u kući Marijinoj. Poslije večernje mise u procesiji sa svijećama prate Marijinu sliku.

20. kolovoz

Nedjelja je. Dolaze mnogi sa svih strana. Iz BJELOVARA o. Anzelmo Banić dolazi s jednim autobusom. Oni su najraniji. Imaju misu i propovijed već u sedam sati. Daju mjesta drugima.

Iz Krapine dolaze dva autobusa. Misu i propovijed imade njihov župnik i gvardijan o. Đuro Đurin.

Sada je već nemoguće pratiti kretanje hodočasnika. Slijevaju se poput buice. Župa sv. KRIŽ ZAČRETJE s vlč. Tonžetičem. Imade ih oko pedeset; dekan preč. Šeb dovodi iz sv. IVANA ZELINE preko 200 hodočasnika; vlč. Vjekoslav Tkalec, iako nosi na ramenima 91 godinu, lako hoda i dovodi 50 hodočasnika; iz BREZNIČKOG HUMA vlč. Alojzije Slaviček dolazi s jednim autobusom; o. Jerko Felja, konv. dolazi iz MOLVA s jednim autobusom. Ulaze u procesiji u crkvu i pjevaju iz punog grla iz puna srca. Očito su razdragani. Svećenici koncelebriraju. Propovijeda njihov domaći sin o. Silvije Večerin. Ljudi plaču od ganuća. Ovdje kod Marije sve im je tako blizu, poznato, drago. Na rastanku nam dovikuju: »Doći ćemo opet, opet!«

21. kolovoz

Imade ih koji su uranili i koji su nas iznenadili. Bili su to Gradiščanski Hrvati. Vlč. Jakob Jež doveo je jedan autobus hodočasnika.

U osam sati došla su dva autobusa iz LEVPE. Preko 90 hodočasnika s tri svećenika. Imali su propovijed i koncelebraciju. Vodio ih je vlč. Mirko Šemabot.

22. kolovoz

Blagdan je preč SRCA MARIJINA. Znali smo da će doći veći broj Marijinih štovatelja i zato smo i zatražili pomoć u ispovjednicima. Bili su i te kako potrebni.

Vlč. Stjepan Mlinarić doveo je iz PRELOŠČICE dva autobusa, vlč. Franjo Glas iz KRALJEVCA NA SUTLI pedeset hodočasnika, vlč. Petranović iz GORE jedan autobus. Čekali su glavnu grupu iz Bistrice. Prije njih dolazi osamdeset hodočasnika iz Sv. TRI KRALJA na VRHU kod Logateca. Oni imaju u osam sati misu i propovijedi, te odlaze. Poslije deset sati dolaze iz Stubičkog dekanata. Autobus za autobusom. Neki i vlakom. Bilo ih je preko pet stotina. Zanosno pjevajući ulaze u crkvu. To je doživljaj za svačije srce. Teško je ostati hladan. Toplina i ganuće hvata se za srce. Suze same dolaze na oči. Ne može se ne plakati.

23. kolovoz

Iznenada, nenajavljeno, ali uvijek dobro došle znadu se pojaviti u svetištu i časne sestre. Ovoga puta bile su ss. Milosrdnice iz Zagreba. S njima je bila i č. Majka reda sv. Benedikta iz Njemačke. Bile su na misi u 11,30 s, a kasnije pregledale kapelicu zavjetnih darova i vrt.

26. kolovoz

Iz Slovenije dolazi pedeset vjernika. S njima je vlč. Klapčić. Župa KOLOVRAT. Imaju misu i propovijed.

Poslije podne pokazuje da je sutra Slovensko hodočašće. Dolaze pojedinci i manje grupice. Snalaze se za prenočište. Danas obavljaju ispovijed, jer se boje da će sutra to biti teže.

27. kolovz

Nedjelja Slovenskog hodočašća. Izvjestili smo o tome u prošlom broju. Donosimo samo neke fotografije.

Bilo je te nedjelje i hrvatskih hodočasnika. Preč. Bišćan, dekan iz SUHOPOLJA doveo je pedeset svojih vjernika; Andrija Sili iz LUDINE 150; Ivan Knez iz REMETINCA 110; vlč. Drago Bacinger iz KRAŠIĆA 100 hodočasnika. Uglavnom su svi koncelebrirali s preuzv. g. J. Pogačnikom ljubljanskim nadbiskupom.

28. kolovoz

Iz LIVORNA (Italija) dolazi jedan autobus hodačasnika. S njima je i svećenik. Recitiraju misu u 8 s.

29. kolovoz

Pater Petar Pletikosić dolazi s pedeset vjernika iz NOVOG SADA. Oni su ovdje prvi puta. Pjevaju zanosno mađarski. Pozdravlja ih upravitelj crkve i ističe njihovu poznatu ljubav prema Majci Božjoj.

30. kolovoz

Poslije večernje mise u kapelici zavjetnih darova nastupaju solisti iz Bratislave. Prati ih komorni sastav iz Rijeke. Kapelica je puna. Publika oduševljena.

31. kolovoz

Opet su ovdje vjernici iz Italije. Čuli su za Trsat i došli pokazati svoju ljubav prema Mariji. Imade ih iz FAENZE preko četrdeset. Njihov svećenik služi im sv. misu.

2. rujan

Iz RIMA dolazi veća grupa muškaraca i zajedno sa svojim svećenikom obavljaju pobožnosti kod Marijina oltara.

3. rujan

I ova je nedjelja u znaku različitih prošteniarskih grupa. Vlč. Srećko Draksler iz KAŠINE dovodi grupu od 120 vjernika. Većina njih je prvi puta na Trsatu. Za njih je ovdje sve novo i nepoznato, osim redovnika franjevaca koji su im poznati jer češće navraćaju i u njihovu župu.

Vlč. Josip Dumić iz VARAŽDINSKIH TOPLICA dolazi s jednim autobusom hodočasnika. Vlč. Đurić iz RAJICA dolazi s dvadesetak.

U 11 s. imaju misu hodočasnici iz ČRNOMELJA. Vodi ih vlč. Lojze Žabkar. Imade ih tri autobusa. Ispunjaju crkvu svojom pjesmom.

6. rujan

Dolazi RIMSKI vikarijat. Dva svećenika vode grupu od 46 osoba. Imaju misu i razgledavaju crkvu i kapelicu zavjetnih darova. Iz Trsata putuju za Loreto.

Dva oca kapucina iz Marsseilles-a zajedno sa svojih 26 gimnazijalaca imaju rano ujutro misu i zatim nastavljaju put za Anconu i Asiz.

Mala Gospa — 8. rujan

Već je u predvečerje živo oko crkve. Poslije večernje mise propovijed o. Leon Lovrenčić. Neumoran je u širenju Marijine slave i naše ljubavi i vjernosti prema njoj. Sakupio se lijep broj, što hodočasnika što domaćih vjernika i razvija se procesija sa zapaljenim svijećama i slikom Majke Božje.

Na sam blagdan dolaze od ranog jutra Marijina djeca. Vlč. Franjo Hrvat iz TOPUSKOG dovodi svoje vjernike. Oni imaju pjevanu misu i propovijed u 7 s. Vlč. Dragutin Spanić iz PLEŠIVICE dolazi s četiri autobusa. Ulaze u crkvu s brojnom procesijom. Njihova misa i propovijed je u 9 s. Ovdje je KOSINJ s dva autobusa. S njima je vlč. Krizmanić.

U 10 s. svrstava se procesija sa slikom Majke Božje i ulazi u samostanski vrt do novog oltara. Vrijeme je lijepo i pontifikal će biti na svježem zraku. Uz biskupa preuzv. Josipa Pavlišića ide dupla asistencija. Prezbiter aisistens je o. Damjan Damjanović exprovincijal. Razglas je i sada dobar, te vjernici složno sudjeluju i pjesmom i molitvom. Još se uvijek ispovijeda. Broj podjeljenih pričesti bit će toga dana preko 5.000.

Večernju misu služi domaći župnik vlč. Mirko Župan. Propovijeda i završava svečanost o. Leon Lovrenčić. To je ujedno njegov mali jubilej na Trsatu. Ovo mu

Mons. JOSIP PAVLIŠIĆ, BISKUP

je 95 propovijed koju je ovdje izrekao u čast Blažene Gospe. Brojna procesija sa svijećama i slikom Trsatske Gospe završava ovo Marijino slavlje.

10. rujan

Nedjelja iza Male Gospe. Hodočasnici najradije dođu na Marijine blagdane ako je ikako moguće. Odabiru s puno veselja i nedjelje poslije Marijinih blagdana. Tako je bilo i danas.

Već su uoči nedjelje bili ovdje iz KOPRIVNICE I ĐURĐENOVCA. Ali smo neki pojedinci. Rano nedjeljno jutro sve ih je sakupilo. U 7 s. imali su pjevanu misu i propovijed hodočasnici iz ĐURĐENOVCA. Danas su prvi puta ovdje. Doveo ih njihov župnik o. Celestin Čakarić. Imade ih nešto preko 40. Brzo se snalaze i udomaćuju. Vlč. Vjekoslav Britvec doveo je hodočasnike iz KOPRIVNIČKOG IVANCA, GOLE i PETERANCA. Može ih se nabrojati do 80. Isto toliko dovodi i o. Viktor Crnković iz KOPRIVNICE. Oni imaju misu i propovijed u 8 s. I njih i sebe ugrijao je o. Viktor. Također su ovdje prvi puta. Pomno pregledaju i crkvu i kapelicu zavjetnih darova. Marljivo se upisuju i otkrivaju svoje potrebe i molbe, ali i zahvale za primljene milosti.

Već je postala tradicija da je ova nedjelja KARLOVAČKA. Dolaze naime župe grada i okolice. Ove godine njihov se broj još povećao. Bilo ih je ovdje oko 300 za Veliku Gospu. Dođu i češće nedjeljama, ali danas su bili još brojniji. Jedan za

drugim stizali su njihovi autobusi, a i svaki je vlak dovezao priličan broj. Samo iz grada bilo ih je preko 500. Bile su zastupane sve župe, a došli su njihovi župnici koji su mogli naći zamjenu. Župnika župe PRESV. TROJSTVA zamjenjivao je o. Franjo Crnac. Osim toga došla je ŠVARČA s jednim autobusom i s vlč. Ferdom Vražićem te misionarom o. Vinkom Puljišić. Iz KAMENSKOG došao je vlč. Ivan Fink. DUGA RESA je došla vlakom. Vlč. Matija Jezerinac sakupio je impozantan broj od 200. Vlč. Mirko Roginić iz BOSILJEVA došao je s dva autobusa. Vlč. Marko Dujam iz ZAVRŠJA s jednim autobusom. Vlč. Viktor Štimec iz LASINJE s dva autobusa.

Oko 9,30 s. svi su već bili pred crkvom. Formirala se veličanstvena procesija. Nosila se slika Majke Božje. Desetak svećenika išlo je u procesiji i ulazilo u samostanski vrt. Novi oltar rado je primio tako brojne koncelebrante. Pod misom je veličao Gospu u propovijedi župnik iz HRNETIĆA vlč. Vid Cipriš. Govorio je biranim i lijepim jezikom s puno topline.

Dok se na prostoru pred novim oltarom odvijala koncelebrirana misa, dolazile su i druge skupine hodočasnika. Još su stigli i uključili se u misu pod vedrim nebom: vlč. Ivica Hršak iz KRIŽA (NOVOSELEC) sa 120, vlč. Franjo Vrbanić iz CAPRAGA s jednim autobusom, vlč. Juraj Kuhtić iz POPOVAČE s jednim autobusom, preč. Ante Merlić iz STAROG PAZINA s dva autobusa.

Nešto kasnije dolaze i VARAŽDINCI. Imade ih preko 200. Planirali su ranije doći, ali bilo je defekta na autobusu. Oni zato u 11 s. u crkvi imaju svoju misu koju služi gvardijan o. Željko Dulić. Misu pjeva njihov zbor, a svira poznati organista o. Pankracije Vupora.

Pred 12 s. stižu i dva autobusa iz ITALIJE. Oni imaju odmah svetu misu, propovijed i oproštaj od Gospe.

Završavaju mise, ljudi hvataju malo odaha da se odmore i okrijepe, pregledaju Rijeku, posjete ondje još koju crkvu i tada se opet vraćaju na Trsat da se oproste od Marije. Bude tu ganutljivih prizora, plača ... ali Majko opet ćemo doći. Sigurno dogodine, a možda još i ove.

11. rujan

ŽELJEZNO u Austriji. Ove godine sve češće navraćaju na Trsat gradiščanski Hrvati. Tako je i danas došlo pedesetak vjernika s dvojicom svećenika.

LORETO. I veza s Loretom postaje sve tjesnija. Opet su došli hodočasnici da potvrde i ojačaju vezu pobožnosti s Marijom i njezinim svetištima. Imali su njih četrdeset u 10 s. misu i propovijed na talijanskom.

METLIKA. Vlč. Maks Kozjek doveo je devedeset vjernika. U 11 s. imali su svoju misu i propovijed. I oni su bili ovdje već više puta, ali htjeli su doći u većem broju ove jubilarne godine.

12. rujan

Blagdan Imena Marijina. Svake godine bude toga dana usamljenih hodočasnika koji žele u Marijinu svetištu proslaviti Gospin imendan. No ove godine bilo je i organiziranih grupa. Crkva je čitavo prije podne bila puna.

ZLATAR je došao s tri autobusa. S njima je bio njihov župnik vlč. Rudolf Sviben. BELEC je došao s jednim autobusom. Doveo ih je vlč. Blaž Horvat. Iz TRŽIŠĆA doveo je vlč. Franjo Pavalec svojih pedeset vjernika. Sakupili su se i drugi hodočasnici te su unišli u svečanoj procesiji u crkvu, a u 11,30 s. sva su trojica koncelebrirala. Tako je blagdan Imena Marijina bio u potpunom smislu riječi proštenje. Nikada do sada nije bilo Gospi za imendan toliko pobožnih čestitara.

15. rujan

Blagdan Sedam Gospinih žalosti. Osim domaćih danas nije bilo proštenjara iz zemlje. Bili su samo stranci.

VERONA iz Italije. Dva revna oca kapucina dovela su četrdeset svojih vjernika. Imali su misu u 9 s, a kasnije su razgledali crkvu, kapelicu zavjetnih darova i s fortice bacili pogled na Rijeku i čitav Kvarner.

MARSEILLES. Jedan svećenik doveo je grupu mladića iz Francuske.

BERGAMO. I oni znaju za Trsat. Došlo ih četrdeset. Oni su obavili svoje pobožnosti i izvršili zavjete.

17. rujan

Rane sv. Franje. Danas je u samostanskoj crkvi u središtu pažnje jedna intimna svečanost. Osmorica klerika i dva samostanska brata polažu svečane zavjete. U 7 s. provincijal o. Kazimir Đurman služi svečanu misu i pod misom propovijeda o sadržaju i smislu svečanih zavjeta. Desetorica mladih ljudi obećaje Bogu da će mu služiti u siromaštvu, čistoći i poslušnosti. Svi su oni, svaki na svoj način, doprinosili čitave ove godine mnogo i mnogo kako za uređenje svetišta tako i za organizaciju hodočašća, izdavanje Marijinog Trsata i svega onoga što je tražio dani čas bilo po danu, bilo po noći, bilo u tjednu bilo nedjeljom. Iz ljubavi prema Mariji rado su podnosili mnoge žrtve. Neka im ne bude to žao. Marija ništa ne zaboravlja ... iako ljudi zaborave.

DESINIĆ je danas jedini bio u hodočašću. Župnik vlč. Marko Culej doveo je preko pedeset svojih župljana. U 10 s.

imali su misu, a pjevao im je trsatski zbor.

18. rujan

Trsat je na poseban način povezan s Krkom. Knezovi Frankopani porijeklom su s Krka, dugo su ondje bili gospodari, a poznato je da su i na Trsatu imali svoj grad. Njihova slava u Božjem kraljevstvu dolazi posebno do izražaja time što su zaslužni za svetište Majke Božje na Trsatu. Uvijek su se pokazali spremni i zauzeti da uzveličavaju Marijinu slavu. Tu ljubav, zauzetost i pobožnost prema Mariji naslijedili su i Krčani — vjernici, svećenici i biskupi. Očitovalo se to i ove godine. Na putu za Rim u godini vjere krčki biskup dr. Karmelo Zazinović okružen s 25 svojih vjernih svećenika, sa skoro dvije stotine vjernika polazi u Rim, ali se ponajprije zadržava i hodočasti Majci Božjoj Trsatskoj. Dolaze poslije podne. Preuzvišeni predmoli krunicu, a poslije vodi recitiranu misu i pobožnosti u čast Majci Božjoj. Pod misom drži dirljivu propovijed o Mariji. Podsjeća na minule dane i žarku vjeru kada su krčani dolazili bosonogi na Trsat, kada su postili prije hodočašća. Sve su to bili plodovi žive i jake vjere. Biskup završava s preporukom i molbom Mariji za procvat vjere u ovoj jubilarnoj godini vjere i za blagoslov na putu u Rim.

24. rujan

I ova je nedjelja u znaku hodočašća. Danas je na redu ČAKOVEC. o. Slavko Bulaja i Leto Lukša dovode preko 150 svojih župljana. Međimurci su oduševljeni. Svečano ulaze u crkvu, lica su im ozarena zanosom. Plaču. Njihov zbor pjeva misu, a propovijeda o. Slavko Bulaja. Skoro svi se pričešćuju.

Stižu i hodočasnici iz Slovenije. Župnik iz RADOVLJICE vlč. Sekovanič Franc dolazi sa pedeset vjernika. U 11,30 s. imaju recitiranu misu i propovijed.

25. rujan

Tršćanski kapucini pokazuju veliku revnost. I danas su njih dvojica došli s pedeset hodočasnika. U 10 s. imali su svoju misu. Temeljito su razgledali znamenitosti crkve i samostana. Kao i uvijek vjerni i neumorni tumač na talijanskom bio je o. Inocent Zrinski.

28. rujan

Revni o. Roko Tomić u više nam je navrata već javljao da će se dalmatinsko hodočašće na povratku iz Rima zaustaviti na Trsatu. Mi smo oglasili, i sakupili su se poznati, rodbina i pobožni znatiželjnici. Došlo je preko tri stotine vjernika, te biskupi preuzv. gospoda mons. Celestin Bezmalinović pomoćni hvarski i mons. Ivo Gugić pomoćni splitski. Svećenika je bilo četrdeset i pet. Oko osam sati uređuje se procesija pred crkvom; djevojke nose zavjetnu sliku Majke Božje; zvona zvone; odjekuje pjesma. Sav je prostor ispunjen vjernicima. Čuvar svetišta o. Hinko Harapin blagosiva hodočasnike, a pred oltarom kratko ih i srdačno pozdravlja. Neviđena koncelebracija s tolikim brojem svećenika. Svetište je puno kle-

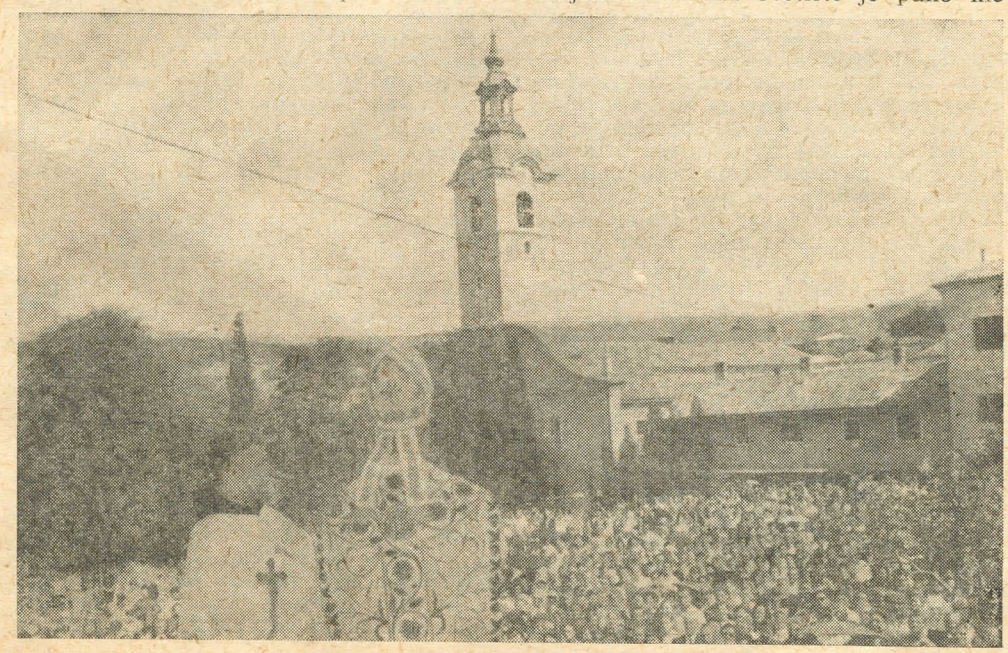

NADBISKUP DR. JOŽE POGAČNIK ZA VRIJEME PROPOVIJEDI. UZ NJEGA ČUVAR SVETIŠTA GVARDIJAN o. HINKO HARAPIN

ra, a vjernici su u crkvi. Biskup preuzv. g. Bezmalinović kratko propovijeda. Na putu u Rim prva im je postaja bila svetište u Loretu, a na povratku sestrinska crkva Majke Božje na Trsatu. Ističe kako su u Rimu ojačali i učvrstili svoju vjeru. Ovdje u Marijinu svetištu moli u ime svih prisutnih da im Marija još više raspali vjeru i život po vjeri. Ovo je ujedno i službeni završetak njihova hodočašća. Poslije mise podrhtava prostor od »Tebe Boga hvalimo« i pjesme »Hoćemo Boga«. Pred crkvom netko intonira »Lijepu našu« i svi prihvaćaju i zanosno pjevaju. Vjernicima se žuri. Ukrcavaju se u autobuse i odlaze. Ne čuje se više šum motora, ali pjesma još uvijek odjekuje i spušta se prema moru, prema otocima.

I tako u ljubavi i radu za Mariju prolaze dani i nedjelje!

Antun Ament

Marija Bistrica - Trsat

Marijanska pobožnost je stara skoro kao i kršćanstvo. U svakom kršćanskom narodu osobito mjesto zauzima štovanje Marije. Tako je to do današnjega dana. Naš hrvatski narod se posebno ističe u tom štovanju Marije.

Jedan od najvećih suvremenih mariologa P. Gabrijel M. Roschini u svom djelu »Mariologia« piše: »Historia vero nationalis Croatiae, ab originibus ad dies nostros, a beata Virgine separari non potest.« To znači: »Narodna povijest Hrvatske od početaka do današnjeg dana ne može se odijeliti od Blažene Djevice.« Brojna Marijanska svetišta razasuta širom Hrvatske domovine dokazuju da je to istinito. Među njima se posebno ističe Marijino svetište Marija Bistrica koje se nalazi u srcu Hrvatskog Zagorja.

Prvi početci ovog svetišta obavijeni su — jednako kao i rana proljetna jutra na zagorskim brežuljcima — laganom maglom. Tek nam usmena predaja govori da se kip Marije Bistričke, za koji stručnjaci drže da je načinjen u petnaestom ili početkom šesnaestog stoljeća, već prije nalazio u nekom nepoznatom kraju naše domovine. Odande ga je puk, bježeći pred Turcima, donio u kapelu Majke Božje Vinske kod Bistrice. Ondje se on nalazio još prije 1545. godine. Zbog opasnosti pred Turcima bio je sklonjen u Bističku crkvu sv. Petra i Pavla gdje je bio zakopan pod korom. Predaja kaže da je ondje bio više od 40 godina. Bistrički župnik Andrija Ivšić (1688.—1719.) u opisu »Našašće čudotvornog kipa Bl. Djevice Marije Bistričke« spominje da je župnik Luka 1588. god. jednom poslije večernjeg zvona Zdrave Marije opazio kroz prozore u crkvi svjetlo. Iznenađen tom pojavom potrči u crkvu i ugleda svjetlo ispod pjevališta, ali svjetlo je naglo nestalo. Sutradan pretraži spomenuto mjesto i pronađe čudotvorni kip Majke Božje. Župnik je tada kip izložio štovanju vjernika koji su pred kipom počeli moliti i po Marijinom zagovoru dobivati mnoge milosti.

Kip je morao opet biti skriven vjerojatno radi stalnih upada turske vojske. 16. srpnja 1684. kip je opet pronađen i postavljen na pokrajni oltarić.

Kip je načinjen, kako je gore spomenuto, u petnaestom ili početkom šesnaestog stoljeća, i to po uzoru na kipove Majke Božje s Djetetom Isusom, uobičajene u crkvenoj umjetnosti onoga vremena. Prikazuje osobu iz naroda odjevenu kao plemkinju. Izrađen je iz drveta. Nekoć je bio obojen, ali je tokom dugih godina od prašine i dima svijeća sasvim pocrnio. Ako ga i nije radila umjetnička ruka, radila ga je ruka čovjeka bogoljubne duše sa žarkom ljubavi prema Majci Božjoj. Donji dio kipa izrađen je po nekom uzoru gotske umjetnosti, a gornji više je samostalno i izvorno djelo običnog majstora srednje kvalitete i nosi biljeg i crte zagorskog seljačkog svijeta. Lice Marijino je okruglo s lakim bezazlenim osmjehom. Vlasi su brižno počešljane i po starinskom načinu spletene u vitice te pokrivaju uši i slijepoočice. Ovaj način češljanja sačuvan je još do danas u nekim našim krajevima. Na lijevoj ruci drži Marija Dijete Isusa. Majka Božja stoji na mjesečevoj ili Sotoninoj glavi. Tako je pobožni majstor ispovijedio i vidljivo prikazao njezino Bezgrešno Začeće.

Od godine 1684. počinje nova svijetla i draga povijest Bističkog svetišta. »Bistrica je tada — po riječima Marijinog štovatelja i pisca Vjekoslava Noršića — postala središte i srce ljubavi i odanosti svih vjernih Hrvata spram njihove nebeske Majke, prečiste i vazda slavne Djevice Marije.«

Crkva je na Bistrici uskoro, kako to u takvim slučajevima redovito s prošteništima biva, postala pretijesna, premalena. Godine 1716. bila je produžena, a Marijin je kip stavljen na glavni oltar. U istom su stoljeću oko crkve sagrađeni trijemovi za ispovijedanje i zaklon hodočasnika.

U 18. stoljeću zaprijetilo je Hrvatskoj

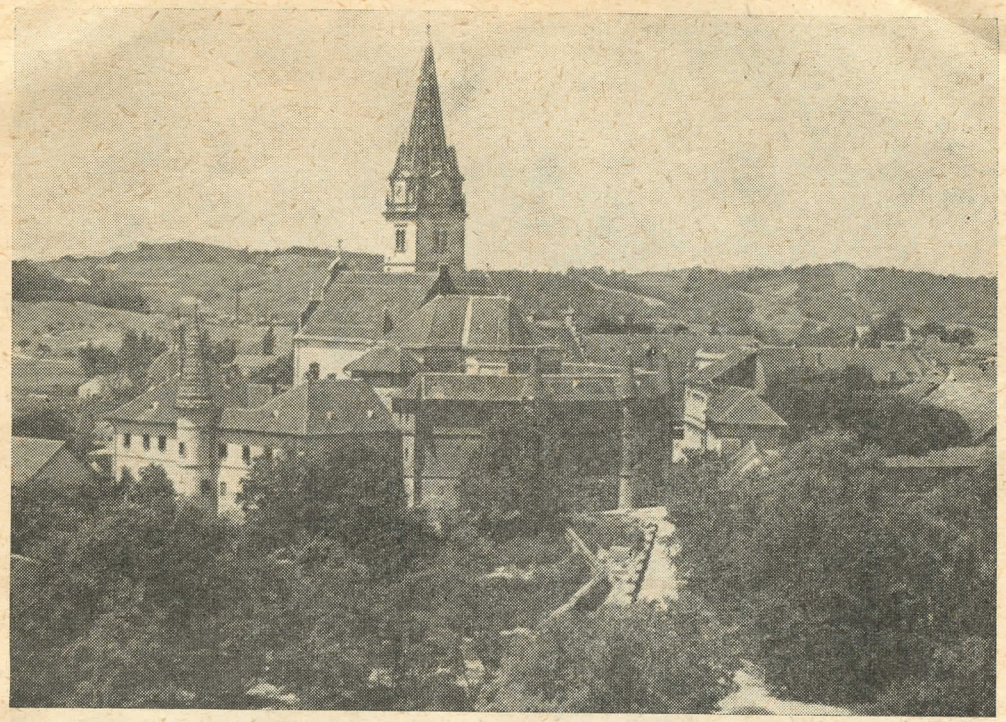

POGLED NA SVETIŠTE MARIJU BISTRICU

veliko zlo. Iz Mađarske je dolazila pošast, a nebrojena jata skakavaca najviše glad. Tom zgodom 1710. godine sastanu se u Zagrebu na sabor Hrvatski staleži i redovi i odluče da se u Bistrici podigne velik pozlaćen oltar u čast Majke Božje. U 19. stoljeću bistričko je svetište opet bilo produljeno. Podignute su nove arkade s ulazom kao i kapele sv. Josipa i sv. Katarine. Pred početak II svjetskog rata postavljen je na brežuljku u blizini svetišta križni put. Spomenimo usput da je godine 1731. crkva posvećena Majci Božjoj sniježnoj i od tada se crkva i mjesto nazivaju Marija Bistrica.

U drugoj polovini 18. stoljeća podijelio je papa Benedikt XIV bistričkim hodočasnicima potpuni oprost. Leo XIII poklonio je kipu zlatno podnožje, a Pio XI podigao je svetište 1935. godine na čast bazilike. U marijanskoj 1954. godini dobilo je svetište zlatnu medalju od Pija XII.

Od početka čašćenja Gospina kipa u Bistrici od 1684. pa nadalje broj se hodočasnika i procesija povećava iz godine u godinu, iz stoljeća u stoljeće. Župnici, čuvari svetišta bilježili su čudesna, mnogobrojna i velika uslišanja Majke Božje Bistričke. Dvije su knjige pod naslovom »Libri miraculorum« (Knjige čudesa) — od kojih prva obuhvaća razdoblje od 1685.—1786. god, a druga od 1818. godine — pune izvanrednih milosti. Takve knjige vode se i danas.

Nije čudo što je jubilejska proslava 250-godišnjice nalaska kipa obavljena na vrlo svečan način. Bilo je to 7. srpnja 1935. godine kad je zagrebački nadbiskup Dr. Antun Bauer svečano okrunio čudotvorni kip zlatnim krunama koje su izrađene u Zagrebu u hrvatskom stilu desetog stoljeća i urešene dragim kamenjem. One su dar cijelog hrvatskog naroda Majci Božjoj Bistričkoj koju je Dr. Antun Bauer tada svečano proglasio Kraljicom Hrvata. Svečanost krunjenja obavljena je na Bistričkom trgu poslije svečane propovijedi koju je golemom mnoštvu vjernika održao nadbiskup koadjutor Dr Alojzije Stepinac.

Poslije drugog svjetskog rata nastavila su se tradicionalna hodočašća na Mariju Bistricu, a broj se hodočasnika iz godine u godinu povećavao. Tako su i trsatski franjevci, čuvari Gospina svetišta na Trsatu, u jubilarnoj godini proslave 600-godišnjice čudotvorne slike milosne Gospe trsatske doveli na Bistricu grupu od 80 hodočasnika. Bilo je to 27. srpnja. Pod svetom misom u bistričkoj bazilici pjevao je zbor trsatske bazilike.

Na Blagdan preč. Srca Marijina, 22. kolovoza 1967. doveli su svećenici Stubičkog dekanata, u koji spada i župa Marija Bistrica, svoje hodočasnike na Trsat. Bilo ih je preko 500. Prije njihove hodočasničke mise vodio je bistrički župnik Msgr. Vinko Komerički s ostalim svećenicima hodočasnicima svečanu pro-

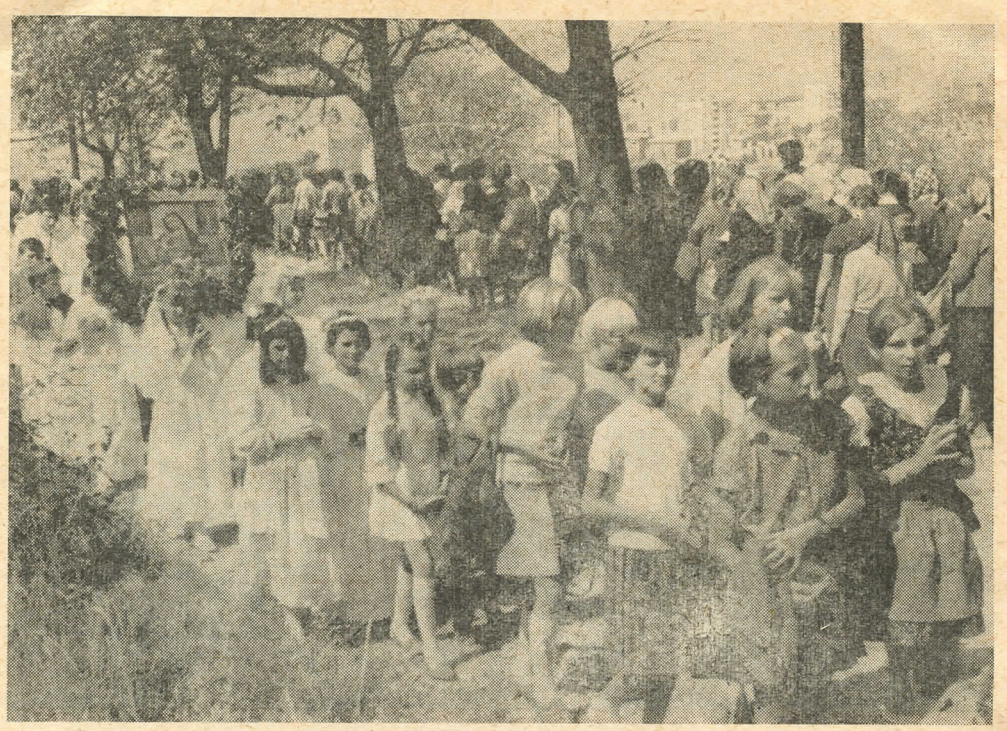

HODOČASNICI STUBIČKOG DEKANATA U PROCESIJI

cesiju u kojoj je bila nošena slika trsatske Gospe. Poznati pučki misionar, a sada magister franjevačkih bogoslova u Zagrebu o. Silvije Večerin u svojoj zanosnoj propovijedi oduševio je hodočasnike za još veću pobožnost prema Majci Božjoj. Hodočasničku svetu misu služio je bistrički župnik Msgr. Vinko Komerički. U koncelebraciji s njime bili su i svećenici: Preč. g. Josip Govedić, dekan i župnik u Oroslavlju, te velečasna gg. Adam Šimecki, župnik u Gornjoj Stubici, Juraj Horjan, župnik u Bistri, Alojzije Švaljek, župnik u Luki, Vinko Kanižaj, župnik u Pušći, Mirko Totović, župnik u Kraljevom Vrhu i Lovro Cindori, kapelan u Mariji Bistrici. K njima su se pridružila vlč. gg. Franjo Glas, župnik u Kraljevcu na Sutli i Alojzije Petranović, župnik u Gorama. Pod svetom misom hodočasnici su oduševljeno pjevali naše najdraže marijanske pjesme, a sv. pričest dijelilo je po čitavoj crkvi nekoliko svećenika koncelebranata. Poslije svete mise hodočasnici su se odmarali u prostranom samostanskom vrtu gdje su se obavljale glavne jubilarne svečanosti. U poslijepodnevnim satima vratili su se Marijini hodočasnici svojim kućama sa željom da do godine dođu opet na Trsat.

I ovo je jedan od dokaza da su Hrvati Marijin narod i da će to oni i ostati. Ova pobožnost i odanost Mariji izražena je i molitvom našeg pjesnika Dragutina Domjanića:

Dobra nam navek ostani,
zmoli nam pri Sinu,
da od sega zla On brani
nas i domovinu!

Tihomil Gajšak

Trsatsko hodočašće u Loreto-Rim

Rim, vječni grad, opisan, opjevan u povijesti svijeta ugrađen grad, sada je pred nama. Još daleko od Rima istežemo vratove ne bi li ugledali kupolu crkve sv. Petra. Slušamo kratki pregled povijesti Rima i nabrajanje njegovih znamenitosti. Naši vodiči su se potrudili da nam daju jednu zaokruženu sliku onoga što ćemo kroz tri dana razgledati. No, mi nismo samo turisti. S velikim nestrpljenjem čekamo čas kad ćemo moći klicati i pjevati na svom dragom hrvatskom jeziku pozdravljati oca kršćanstva, Pavla VI.

Približavanje Rimu odvija se kao divan san. I, kao što priželjkujemo lijepe snove i da oni što dulje potraju, tako smo i mi

željeli da ono što se počelo događati u večernjim satima tog dana nikad ne prestane. Izdaleka smo ugledali divnu Michelangelovu kupolu, simbol kršćanskog Rima. Ulazimo u grad. Dočekuju nas sve jača svjetla velegrada. Uključujemo se u rijeku motornih vozila. Svuda iza nas jarke reklame, ali u nama je samo jedna misao — sv. Petar, Papa, Vatikan. Na trgu sv. Petra, pred velikom bazilikom, među Berninijevim kolonadama, kraj visokog obeliska, koji nas potsjeća na golemu uskrsnu svijeću, oko fontana, koje razblažuje vrući južnjački zrak, mi se pozdravljamo s Rimom.

Na putu u hotel opet šarenilo svijetlećih reklama, ali, ma kako bile inventivno napravljene, ne mogu potisnuti predivnu siluetu najvećeg hrama kršćanstva iz naše svijesti. Smjestili smo se u tri hodočasnička svratišta. Najveći dio hodočašća se našao pred modernom zgradom »Villa laetitia« - »Kuća radosti«. Zanimljiva je koincidencija ovog naziva i naših osjećaja, jer smo te večeri plivali u oceanu radosti.

Slijedećeg dana nakon sv. mise i kružnog razgledanja bazilike primljeni smo u generalnu audijenciju. U 11 sati smo zauzeli mjesto u glavnoj lađi Petrove bazilike. Osim nas bilo je tu i mnoštvo drugih hodočasnika iz cijeloga svijeta. Sv. Otac je održao kratki govor o blagdanu Tijelova. Nas je pozdravio s nekoliko očinskih riječi i odmah nam je podijelio posebni blagoslov. Kasnije se posebno pozdravio s tri naša pretstavnika kod glavnog oltara. Teško je opisati oduševljenje svih prisutnih i razdraganost kad bi oslovio koju grupu. Pod visokim starim svodovima odzvanjalo je na najrazličitijim jezicima: »Živio papa!« I mi smo klicali, pjevali, pjevali! Bili smo izvan sebe od oduševljenja. Osjetili smo se djecom velikog Oca, Crkvom. Vatikanski dnevnik »L'osservatore romano« je posebno registrirao naše prisustvo na audijenciji.

Cijelo poslijepodne posvetili smo razgledanju predivne bazilike. Očarala nas je veličina i sklad arhitekture. Na svakom koraku novi doživljaj. Osjetili smo povezanost sa svakim stoljećem jedne velike povijesti. Bilo nam je drago što smo našli i svoju ispovjedaonicu, ali su mnogi primijetili da bi trebalo staviti novi natpis jer je ovaj — »pro lingua illyrica« — anahronizam. Najduže smo se zadržali kod konfesije nad Petrovim grobom i pred starim kipom apostolskog prvaka. Molili smo za vjeru u svom narodu. Zaustavila nas je i Michelangelova »Pieta«. Klečali smo pred njom i divili se umjetničkom geniju velikog majstora kojim je uspio taknuti harfu duboke pobožnosti i ljubavi kršćanstva prema Majci Kristovoj i našoj. U kapeli Presv. Sakramenta s desne strane, nalazimo oltar serafskog sveca Franje. Ovaj zakutak odgovara njegovoj poniznosti, a blizina Euharistije serafskoj ljubavi prema Kristu.

U centru bazilike susrećemo se s velikim dalmatincem sv. Jeronimom. Na njegovu oltaru nalazi se Domenichinijev rad: Pričest sv. Jeronima. Na tri stupa oko pa-

TRSATSKI HODOCASNICI ISPRED BAZILIKE Sv. PETRA

pinskog oltara nalaze se Longinovo koplje, rubac sv. Veronike, dio Gospodina Križa. Četvrti stup je čuvao glavu sv. Andrije dok nije nedavno bila prenesena u Patrass.

Ostavljamo baziliku čarobno osvijetljenu sunčevim zrakama kroz prozore apside i Michelangelove kupole, a spuštamo se u »Le sacre grotte«. To je velik prostor koji odgovara starokršćanskoj bazilici. Svaki centimetar rječito govori, pjeva jednu veliku epopeju.

Razgledajući sjećamo se prvog pape sv. Petra čiji se grob nalazi u blizini. Za trenutak se zaustavljamo kod groba velikog pape Pija XII. Zaustavio nas je i Ivan XXIII. Jednostavan spomenik s kratkim natpisom, ali prekriven svježim cvijećem i gorućim svijećama. Ovo je bila druga audijencija. Mi smo mu na koljenima šaptali svoje želje za Crkvu, za svoj narod, za naše kod kuće i nas same. I tu, među grobnicama, fragmentima starokršćanske umjetnosti, mozaicima, reljefima znali smo da nas je Ivan Dobri čuo.

Popeli smo se liftom na krov bazilike. Pred nama se pokazala ogromna kupola okružena s četiri manje u svoj svojoj veličini i ljepoti. Uz krov glavne lađe izdižu se još po tri male kupole sa svake strane. Ispod njih su pokrajne kapele. S vrha pročelja vidi se veliki trg okružen kolonadama. Kako smo maleni prema ogromnim kipovima apostola na rubu fasade! S ove velike terase ulazimo u bazu same kupole. Nakon prvog odsjeka velikog uspona po stubištu između dvije ogromne kupoline kalote (dva zida) odmaramo se i ulazimo na galeriju u unutrašnjosti bazilike. Duboko ispod nas je papinski oltar pod Berninijevim baldahinom, a oko njega ljudi maleni kao liliputanci. Ali zato sad iz neposredne blizine gledamo velike slike svetaca i anđela na mozaiku koji ukrašuje kupolu. To je rad umjetnika iz vatikanskog studija za mozaike nastao početkom 16. vijeka. Nastavljamo uspon po užim i strmijim stepenicama i poslije napornog probijanja kroz vruć zrak u uskom stubištu izlazimo na »loggia panoramica« — vidikovac koji okružuju lanternu (završetak kupole). Kakav pogled! To se pamti cijeloga života. Odmah pod nama trg s kolonadama, obeliskom i fontanama u veličanstvenim razmjerima, zgrade Vatikana, vatikanski vrtovi u divnim bojama. A tamo dalje veliki Rim sa svojim bulevarima, ulicama, uličicama i grandioznim građevinama. Sivilo žbuke, bjelina kamena i mnogo neodređenih boja i njihovih tonova, zgrade svih veličina, stare bazilike i monumentalni spomenici, otoci i otočići zelenila, u daljini brežuljci i bregovi ... To bi trebalo gledati danima.

Sišli smo i krenuli u hotel, a srce nam je bilo puno Petrove bazilike, doživljaja u njoj i Rima.

Vilko K.

(Nastavit će se)

Darežljiva Majka

Donosimo opet izvatke iz knjige zahvalnice u koju se danomice upisuju nebrojeni Marijini štovatelji. Oni joj se djetinjom ljubavlju i iskrenim srcem zahvaljuju na tolikim primljenim milostima i uslišanim molbama.

To su ponizni vapaji i molbe Marijine djece. Oni je zazivaju kao djeliteljicu svih milosti, Djevicu siromaha, utjehu u njihovom svakodnevnom životu.

Majko draga Trsatska preporučam Ti svoje roditelje, brata, sebe i sve moje. Moli Majko za nas i hvala Ti na svim milostima do sada. Moli za zvanje moje.

Ozana B. 14. VIII 1966.

Voljena Majko!
Zahvaljujem Ti za sve dosadašnje dobre blagodati koje si mi udijelila za moj spas.

Kuprešak Ana 14. VIII 1966.

Draga Majko Trsatska!
Molim te pomogni mi u mom teškom životu i obrati mog muža na pravi put kršćanske vjere.
Tvoja štovateljica sa djecom iz

Zagreba 15. VIII 1966.

Draga M. Božja!
Budi mi uvijek voditeljica! Daj mi isprosi od dragog Boga milost da ostvarim svoju jedinu želju, a ti čuvaj i vodi pravom stazom do vječnosti moje roditelje, braću i sestre.
Tvoja uvijek zahvalna štovateljica.

15. VIII 1966.

Draga Majko Božja Trsatska!
Prvi put se nalazim na Trsatu. Mjesto je ovo utjehe i mira. Stoga molim i ja M. B. T. u momentu kada mi je najpotrebnija majčinska milost.
Majko, daj mi snage da sačuvam svoju čistoću.

N. P. 28. IX 1966.

Draga Majko!
Čuvaj me kroz cijeli život i ne daj da se otuđim od tebe. Smiluj se meni grešniku, mojim dragim roditeljima i svim ljudima.

Alojz

Očuvaj mi vjeru u tvog Sina. Daj da ustrajem u svom obećanju da završim ovaj razred s dobrim uspjehom. Daj mi hrabrosti da ostanem Tvoje dijete. Draga Majko, čuvaj moje najmilije.

Tvoje zahvalno dijete LJ. M.

M. B. T.
Hvala ti na svoj pomoći što si mi pomogla u mojoj bolesti i sad te molim da mi pomogneš svojom molitvom i zagovorom da se moj sin obrati Bogu Ocu svojemu i tebi mila Majko. Majko, ja te molim da mi u tome pomogneš!

G. M.

M. B. T.
Čuvaj moju cijelu obitelj da do konca života bude ustrajna u vjeri, a napose kćerkica koja je tek sada stupila u vrtlog života.

N. N. 2. X 1966.

Srčno hvala Trsački Materi Božji da sem jo lahko obiskala. Obvaruj še naprej mene in družine mojih otrok in otroke.

T. M.

Majko moja daj da znam primati križeve i veselo ih nositi iz ljubavi prema tebi i Sinu Tvome.

M. R. 8. XII 1966.

Majko! Pomozi mi da duhovno progledam.

T. V.

Majko Božja Trsatska svoj svećenički život stavljam pod Tvoju zaštitu. Čuvaj me cijelog života i pomogni mi privući što više duša k Bogu.

Don S. Frka

Mila Ti Mati Trsatska bodi zahvaljena na tem svetu. Daruj nam mir in zdravlje. Posebno Te prosim za srećo mojih otrok na potu njihovega življenja, varuj jih in rasvetljuj njihovo pamet. Bodi češčena draga Marija Božja Kraljica, naša Dobrotnica.

na Te misleča Olga B.
15. VI 1967. Ljubljana

Marijo!
... I do moje 23. godine uvijek si bila uz mene. A zašto? Jer sam Te molila! Zato budi i sada uz mene i nemoj me nikada napustiti. Daj da svaki moj korak bude praćen Tobom.
Za tri mjeseca moje je vrijeme da uplovim u obiteljske vode, pa Te molim Marijo da moj brod sretno plovi u luku mira. Marijo, pomogni mojoj obitelji. Pomoći možeš samo Ti. Podaj molim TE da put mojega brata za Zadar bude uspješan. I na kraju Molim Te Marijo nemoj me zbog »onoga« napustiti. Uvijek sam željela da na taj dan dobiješ od mene buket čistih ruža... oprosti mi !!!

23-godišnja

Majko daj da poteškoće života znadem radosno primiti i dobro ih upotrijebiti za spoznaju bližnjega i svoje posvećenje.

J. S. 11. IX 1966.

Draga Majko Božja!
Molim Te i uvijek ću Te moliti da pomogneš mome malom Stanislavu koji bolestan leži s teškim krvarenjem u glavi i ne zna za sebe.
Zavjetujem se da ću bos doći u Tvoju crkvu i donijeti Ti sliku zahvalnicu s 50.000 dinara. Molim Tebe i Tvoga Sina Isusa da mu pomognete, jer se jedino u Vašu pomoć uzdajem.

Ljubo i Mira S.

Majko Trsatska, toplo Ti preporučamo sve potrebe našeg Reda, napose osnivanje samostana u Z.

redovnice O. S. U.

Majko Božja Trsatska preporučam Ti našu zajednicu i rad sestara oko bolesnica

s. O.

Ljubljena Majko!
Ti znaš zašto opet dolazim k Tebi. Molim Te ne odbij moje molbe, ali ne onako kako ja hoću nego kako Ti želiš! Tisuću Ti puta hvala na milostima koje si mi udijelila

Tvoja Marjana, 30. V 1967.

Poslije nesreće koja nas je zadesila, a ipak smo ostali živi i zdravi, došli smo da se zahvalimo Majci Božjoj Trsatskoj, vjerujući u njenu moć i milosrđe nad nama. Zahvalni smo Svemogućoj na pomoći.

Tomo i Dragica, 15. VI 1967.

Marijo, usliši molbe pravednih!
Ti si jedina utjeha bolesnih

Anton i P. 4. VII 1967.

Presveta i mila Majčice Božja!
Zahvaljujem Ti se na čudotvornom ozdravljenju koje je sve liječnike zapanjilo. Ostat će mi za cijeli život uspomena na uzvišeni momenat milosti koji se ne da riječima opisati. Budi nam, molimo Te i nadalje na pomoći!

15. III 1967. Đakovo — Trsat

Draga Gospo Trsatska!
Čuvaj me od zlih drugova. Ja te iskreno molim.

M. B.

Izabrao: Nekić

Marijini kolporteri

Čovjek — to najveće i najljepše djelo Gospodnje — ne može i ne smije ostati ravnodušan promatrač jubileja na drevnom Trsatu. Ovdje stoluje Marija već stoljećima. Ona kao gorska bujica natapa Božjim milostima žedna i suha ljudska srca.

Trsat ne pamti takva slavlja. Hodočašća teku poput rijeka, slivaju se u svetište, kolaju i kolaju...

Marija kao ljubezna Majka prima sve te tisuće. Blagosiva ih, napunja milošću, a oni se sretni, radosni vraćaju svojim obiteljima, svojim kućama širom naše zemlje, a i inozemstva.

Poseban ugođaj stvorio je izlazak »Marijina Trsata« — vjesnika svetišta. Živost i dinamika Marijinih kolportera još je više upotpunilo razdraganost i raspjevanost mnoštva vjernika.

Oni koje je Marija počastila primatom svojih širitelja doživjeli su u tom neposrednom saobraćaju Majke sa svojom bezbrojnom djecom utiske koji se mogu izraziti samo jednom kratkom i toplom riječi: Hvala ti Majko!

Da! hvala ti što si nam iskazala takovu čast!

Hvala ti na svima koji nisu ravnodušno prošli pokraj tvojih kolportera.

Hvala ti za bezbrojne ruke koje su s ljubavlju primile tvoj list.

Hvala ti za vedre osmjehe dječjih očiju koje su nas začuđeno gledale.

Hvala ti za majčicu koja je utisnula svoj blagi staračkí cjelov na moju nevrijednu ruku.

Hvala ti za onog djedicu koji je pokazao zapažen interes za tvoj list.

Hvala ti na čupavcu koji je sa zanimanjem pratio zbivanja u svetištu — sada za njega neshvatljiva.

Hvala ti na onom zvonkom smijehu mladosti koja je u svojoj ljepoti i čistoći prolazila pokraj nas.

Hvala ti na onome koji ne vjeruje u Gospu, ali je ipak došao... isto tako i na onom koji se predstavio kao evangelist.

Hvala ti, hvala za sve one koji nisu namjeravali doći, ali su ipak došli.

Hvala ti za svakog stranca, a bilo ih je mnogo. Da, hvala za onaj: »Bitte, ein Stück...« »Please...« »Je suis Francais...« »Prego, prego...«

Hvala ti na onoj časnoj majci koja mi je darovala svijeću, a posebno na onom crvenom karanfilu koji su mi donijeli s tvoje slike.

Hvala ti, Majko, što si u tolika srca unijela ljubav.

Hvala ti, Majko, što si i moje srce barem na čas posve uzela za sebe i svoga Sina. Hvala Ti...

Maglena

OBAVIJEST!

Nastavljamo i dalje s izlaženjem »Marijinog Trsata«. Činimo to na molbu mnogih hodočasnika koji žele tako preko vjesnika ostati povezani s Marijinim svetištem.

Preko zimskih mjeseci, kad nema većih hodočasničkih grupa, izlazit će samo dvobroji. Slijedeći broj izići će za Božić. Poslije toga opet dvobroj u veljači.

Cijena komadu jest 0,50 ND. Na svakih deset brojeva 10% popusta. U ovom broju šaljemo i poštanske uputnice za novac.

Brojeve koje ne možete prodati podijelite besplatno. Pošaljite novac samo za prodane brojeve i molimo Vas da nam javite koliko komada želite da Vam ubuduće šaljemo.

Budimo velikodušni i revni za širenje Marijine slave!

Uredništvo

Izdaje: Uprava svetišta Gospe Trsatske — Glavni i odgovorni urednik: STJEPAN o. ANTUN AMENT, Rijeka, Frankopanski trg 12 — Tisak: »Tipograf« Rijeka, Šet. 13 divizije 18.